

ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

(π.χ. φυσικές καταστροφές και ανθρωπιστικές κρίσεις)
(ESDs 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 και 17)

Η έννοια της αειφορίας δεν αποτελεί πλέον θεωρητική προσέγγιση ή μακροπρόθεσμο στόχο· είναι άμεση ανάγκη και καθημερινή πρόκληση για τις κοινωνίες του 21ου αιώνα. Η συνεχής επιβάρυνση των φυσικών πόρων, η απώλεια της βιοποικιλότητας, η κλιματική αλλαγή και η άνοδος των κοινωνικών ανισοτήτων δημιουργούν ένα περίπλοκο πλέγμα προβλημάτων που απαιτεί καινοτόμες, πολυεπίπεδες και κυρίως συλλογικές λύσεις.

Οι αειφορικές προκλήσεις αφορούν τον τρόπο με τον οποίο ζούμε, παράγουμε, καταναλώνουμε και συνυπάρχουμε. Η αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, η υπερκατανάλωση, οι μη βιώσιμες γεωργικές και βιομηχανικές πρακτικές, αλλά και ο αστικός υπερπληθυσμός επιταχύνουν την περιβαλλοντική αποσταθεροποίηση και καθιστούν κρίσιμη την παρέμβαση όλων των πολιτών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η εκπαίδευση διαδραματίζει κεντρικό ρόλο όχι μόνο στην ευαισθητοποίηση, αλλά και στην ενεργοποίηση των νέων για μια πιο βιώσιμη κοινωνία.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται σήμερα να εκπαιδευτούν ως ενεργοί πολίτες, ικανοί να κατανόησουν τη σύνθετη φύση των αειφορικών προκλήσεων και να δράσουν υπεύθυνα. Σχολικές δράσεις καλλιεργούν στους μαθητές αίσθηση ευθύνης και ενσυναίσθησης.

Ωστόσο, οι προκλήσεις δεν σταματούν στην ατομική συμπεριφορά. Η συστημική αλλαγή απαιτεί συμμετοχή σε δίκτυα, συνεργασία σχολείων με δήμους, κοινωνικούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς.

Αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις γεωργών
 Λαογραφικά μουσεία και πολιτιστικοί σύλλογοι
 Μοναστήρια με παραδοσιακούς κήπους
 Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων - ΔΗΜΗΤΡΑ
 Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Φυτικής Παραγωγής
 Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουιλανδρή
 Ελληνικό Δίκτυο για τη Βιοποικιλότητα

→ ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

Μόλυνση υδάτινων όγκων ή «Σούπα από πλαστικό»

→ ΕΠΙΠΕΔΟ

Δ' - Ε' - ΣΤ' Δημοτικού

→ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (SDGs 11,14,15)

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η δράση κύριο στόχο έχει την ενημέρωση και αφύπνιση των μαθητών και μαθητριών Δ', Ε' και Στ' Δημοτικού σε θέματα που αφορούν στη μόλυνση των θαλασσών και συγκεκριμένα στο φαινόμενο της «σούπας από πλαστικό» που εμφανίζεται ολοένα και πιο συχνά. Ο όρος «σούπα από πλαστικό» (plastic soup) είναι μεταφορικός και χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις τεράστιες συγκεντρώσεις πλαστικών αποβλήτων που επιπλέουν στους ωκεανούς, κυρίως σε περιοχές όπου τα ρεύματα τους παγιδεύουν, όπως στο Μεγάλο Σκουπίδι του Ειρηνικού (Great Pacific Garbage Patch).

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης οι μαθητές και οι μαθήτριες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο, ερευνούν, συνεργάζονται και δημιουργούν πρωτότυπο ψηφιακό υλικό για τη ρύπανση των υδάτινων όγκων. Μέσα από την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων καλλιεργούν δεξιότητες, περιβαλλοντική συνείδηση καθώς και ικανότητες επίλυσης προβλημάτων. Το αποκορύφωμα της δράσης είναι η επίσκε-

Φύλλα παρατήρησης

ΣΕΙΣΜΟΙ

1. Κυκλώνουμε τι είδαμε από κοντά:

- Πυροσβεστικό όχημα
- Πυροσβεστήρα
- Πυροσβέστη
- Στολή πυροσβέστη
- Σειρήνα
- Σκύλο διασώστη

2. Πώς βοηθούν οι πυροσβέστες; Κυκλώνουμε τις σωστές απαντήσεις.

- Σβήνουν φωτιές
- Σώζουν ανθρώπους
- Μαθαίνουν στα παιδιά πώς να προστατεύονται
- Κάνουν μαγικά κόλπα
- Βοηθούν σε σεισμούς και πλημμύρες

ΣΕΙΣΜΟΙ

3. Ζωγραφίζουμε κάτι που μάθαμε σήμερα.

4. Πώς ένιωσα στην επίσκεψη; Κυκλώνουμε την απάντησή μας.

- Πολύ ωραία!
- Καλά
- Έτσι κι έτσι
- Δεν μου άρεσε

Πρωτοβουλίες παροχής βοήθειας σε δύσκολες καταστάσεις

Θα μπορούσε να συνεχιστεί η δράση με μια επίσκεψη στο Πυροσβεστικό Μουσείο, αν κάτι τέτοιο είναι εφικτό.

Τελικά, οι μαθητές και οι μαθήτριες αποφασίζουν πως ένας τρόπος για να βοηθήσουν τους ήρωες και τις ηρωίδες τους είναι να γίνουν κι αυτοί κι αυτές με τη σειρά τους μικροί ήρωες και μικρές ηρωίδες αναλαμβάνοντας δράση και ενημερώνοντας μέσω σύντομων παρουσιάσεων, είτε δια ζώσης είτε με βιντεοσκόπηση μετά τις απαραίτητες άδειες, άλλους συμμαθητές, άλλες συμμαθήτριες, εκπαιδευτικούς, γονείς, φίλους και φίλες.

Επικοινωνία-Διάχυση (περίπου 3 διδακτικές ώρες χωρίς να υπολογίζεται ο χρόνος της εκδήλωσης)

Οι μαθητές και οι μαθήτριες εκτυπώνουν και κολλούν σε όλες τις αίθουσες του σχολείου και σε κεντρικούς χώρους την αφίσα του ΟΑΣΠ με οδηγίες για όσα πρέπει να κάνουμε πριν, κατά τη διάρκειά και μετά από έναν σεισμό (https://oasp.gr/sites/default/files/library/2021-02/Afisa_OASP_FINAL.PDF). Περνώντας από τις τάξεις για αφήσουν την αφίσα, παρουσιάζουν συνοπτικά σε μαθητές, μαθήτριες

→ ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

**Ο καθρέφτης της Ισότητας:
Μια τάξη, πολλές ιστορίες**

→ ΕΠΙΠΕΔΟ

Δ' - Ε' - ΣΤ' Δημοτικού

→ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

**Προαγωγή ποιότητας ζωής του γενικού πληθυσμού
(SDGs 5, 10 και 16)****ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ**

Η παρούσα δράση έχει στόχο οι μαθητές και οι μαθήτριες να λειτουργήσουν ως «συγγραφείς της πραγματικότητας» που αμφισβητούν τα έμφυλα στερεότυπα μέσω της δημιουργικής αφήγησης και της ενεργητικής δράσης. Τα παιδιά ξεκινούν εντοπίζοντας περιοριστικές «ιστορίες» που ακούν για τα φύλα και στη συνέχεια δημιουργούν ένα «Εργαστήριο Αλλαγής Ιστοριών» στην τάξη τους. Το κεντρικό στοιχείο της υλοποίησης είναι η μετατροπή των γραπτών ιστοριών σε ζωντανές δράσεις: οι μαθητές και οι μαθήτριες παρουσιάζουν τις ιστορίες τους στην πραγματική ζωή του σχολείου και δημιουργούν ενεργητικές εμπειρίες προσπαθώντας να περιορίσουν τα έμφυλα στερεότυπα.

ΜΑΘΗΜΑ Ή ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ:

Γλώσσα - Δ' / Ε' / ΣΤ' Δημοτικού: Προσληπτικές και παραγωγικές δεξιότητες- Παραγωγή γραπτού λόγου/Παραγωγή προφορικού λόγου

Μελέτη Περιβάλλοντος - Δ' Δημοτικού: Πολιτειότητα – Αξίες: δημοκρατία, ισότητα δικαιοσύνη.

Μελέτη Περιβάλλοντος - Δ' Δημοτικού: Κοινωνικές σχέσεις – Διαπροσωπικές σχέσεις: συνεργασία, διαχείριση εντάσεων, διαμεσολάβηση, επίλυση διαφωνιών, συναισθήματα.

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή - Ε' Δημοτικού: Η ζωή στο σπίτι μου – Οι ρόλοι των μελών της οικογένειας και ο δικός μου ρόλος. Οικογενειακές σχέσεις. Οικογενειακές δράσεις.

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή - ΣΤ' Δημοτικού: Η ζωή στο σπίτι μου – Η ελληνική οικογένεια. Οι οικογενειακές σχέσεις. Ο ελεύθερος χρόνος μου.

Εικαστικά - Δ' / Ε' / ΣΤ' Δημοτικού: Μορφές εικαστικών και εφαρμοσμένων τεχνών, υλικά, μέσα και τεχνικές. Εικαστικές δράσεις

Εργαστήρια Δεξιοτήτων (Προγράμματα Επιμόρφωσης – ΣΤ' Δημοτικού: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα. Ε114. «Αναπαραστάσεις και παραδοχές για το φύλο στην τέχνη, τον λαϊκό πολιτισμό, την pop κουλτούρα: Είμαι ή γίνομαι ... το φύλο μου;».

Εργαστήρια Δεξιοτήτων (Προγράμματα Επιμόρφωσης – Ε' και ΣΤ' Δημοτικού: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα. Ε120. «Το ροζ και το γαλάζιο».

Εργαστήρια Δεξιοτήτων (Προγράμματα Επιμόρφωσης – Δ', Ε', ΣΤ' Δημοτικού: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα. Ε. «Η μάχη των φύλων. Μια μάχη χωρίς νικητή».

Εργαστήρια Δεξιοτήτων (Προγράμματα Φορέων – Για ΣΤ' Δημοτικού και Α'-Γ' Γυμνασίου): Ζω καλύτερα - Ευ Ζην, Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση. 107. Διαμορφώνοντας Υγιείς Σχέσεις Ανάμεσα Στα Φύλα (Αγωγή Υγείας, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α' Αθήνας)

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Στο τέλος της δράσης οι μαθητές και οι μαθήτριες θα είναι σε θέση να:

- Διοργανώνουν εκδηλώσεις ή εργαστήρια, όπου επιλέγουν σκηνές από ταινίες, διαφημίσεις ή κινούμενα σχέδια για να εντοπίσουν περιορισμένους ρόλους ή αρνητικά στερεότυπα των φύλων και συζητούν τα ευρήματα με τους συμμαθητές τους προτείνοντας προσεγγίσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην τοπική κοινωνία (SDGs 5 Ισότητα των φύλων).
- Ενημερώνονται από φορείς για την εθνική νομοθεσία ισότητας των φύλων και προστασία των γυναικών και καταγράφουν στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας πιθανές πρωτοβουλίες με τη δημιουργία αφισών ή τη διοργάνωση εκδήλωσης (SDGs 5 Ισότητα των φύλων).
- Οργανώνουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την προώθηση της ισότητας ευκαιριών στην εκπαίδευση την τροφή, την υγεία και την ασφάλεια, χρησιμοποιώντας αφίσες και ενημερωτικά φυλλάδια (SDGs 10 Λιγότερες Ανισότητες).
- Αναφέρουν παραδείγματα συγκρούσεων σε επίπεδο ατόμων, κοινοτήτων και χωρών και τις πιθανές αιτίες που συμβαίνουν (SDGs 16 Ειρήνη, Δικαιοσύνη, Κοινωνική ισότητα και Ισχυροί Θεσμοί).
- Συμμετέχουν σε δραστηριότητες που προάγουν την υπευθυνότητα και τη συνεργασία, όπως η δημιουργία ομαδικών έργων για την επίλυση προβλημάτων στην τάξη και στην κοινότητα (SDGs 16 Ειρήνη, Δικαιοσύνη, Κοινωνική ισότητα και Ισχυροί Θεσμοί).
- Συμμετέχουν σε δράσεις που ενισχύουν τη συλλογικότητα, όπως η οργάνωση σχολικών εκδηλώσεων για την προώθηση της ισότητας και του σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα (SDGs 16 Ειρήνη, Δικαιοσύνη, Κοινωνική ισότητα και Ισχυροί Θεσμοί).

ΠΕΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η τάξη, το προαύλιο του σχολείου, η αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου

ΦΑΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Διερεύνηση (περίπου 1 διδακτική ώρα)

Ο εκπαιδευτικός ή η εκπαιδευτικός τοποθετεί στο κέντρο της τάξης έναν μεγάλο καθρέφτη και γύρω του διάφορα βιβλία, περιοδικά, εικόνες από ταινίες και διαφημίσεις που παρουσιάζουν στερεότυπα των φύλων. Εξηγεί ότι *«όπως ο καθρέφτης αντανακλά την εικόνα μας, έτσι και οι ιστορίες που ακούμε αντανακλούν τον τρόπο που βλέπουμε τον εαυτό μας»*.

Οι μαθήτριες και οι μαθητές κάθονται σε κύκλο και ο εκπαιδευτικός ή η εκπαιδευτικός τους ζητά να συμπληρώσουν τις προτάσεις που θα πει:

- *«Η ιστορία που ακούω συχνά για τα αγόρια είναι ότι...»*
- *«Η ιστορία που ακούω συχνά για τα κορίτσια είναι ότι...»*
- *«Για τον εαυτό μου, οι άλλοι νομίζουν την ιστορία ότι...»*

Οι απαντήσεις γράφονται σε *«σελίδες παλιών ιστοριών»* και τοποθετούνται γύρω από τον καθρέφτη. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός ή η εκπαιδευτικός παρουσιάζει εικόνες ανθρώπων που *«σπάνε»* αυτές τις ιστορίες: πατέρες που φροντίζουν μωρά, γυναίκες πιλότους, αγόρια που χορεύουν μπαλέτο, κορίτσια που παίζουν ποδόσφαιρο. Μετά ρωτά: *«Τι παρατηρείτε; Μήπως υπάρχουν καλύτερες ιστορίες από αυτές που ακούμε;»*

Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν ότι πολλές από τις *«ιστορίες»* που ακούνε είναι περιοριστικές και όχι πάντα αληθινές. Στο σημείο αυτό ο εκπαιδευτικός ή η εκπαιδευτικός θα προτείνει: *«Τι θα λέγατε να γίνουμε συγγραφείς και να γράψουμε καλύτερες ιστορίες; Ιστορίες που δείχνουν την πραγματικότητα;»*

Προετοιμασία/Σχεδιασμός (περίπου 1-2 διδακτικές ώρες)

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αποφασίζουν να δημιουργήσουν ένα *«Εργαστήριο Αλλαγής Ιστοριών»* στην τάξη τους, σε έναν χώρο δηλαδή όπου θα γράψουν, θα παίξουν και θα ζωγραφίσουν νέες ιστορίες που δείχνουν ότι όλοι και όλες μπορούν να είναι ό,τι θέλουν και ονειρεύονται.

Η τάξη χωρίζεται σε τέσσερις ομάδες *«συγγραφέων»*, καθεμία υπεύθυνη για να δημιουργήσει έναν διαφορετικό τύπο ιστοριών:

- α) *«Συγγραφείς Οικογενειακών Ιστοριών»*, όπου θα γράψουν ιστορίες οικογενειών όπου όλοι και όλες μοιράζονται δουλειές και ρόλους.
- β) *«Συγγραφείς Επαγγελματικών Ιστοριών»*, που θα δημιουργήσουν ιστορίες ανθρώπων σε μη παραδοσιακά επαγγέλματα.
- γ) *«Συγγραφείς Ιστοριών Φιλίας»*: Θα γράψουν για φίλιες και κοινά ενδιαφέροντα μεταξύ αγοριών και κοριτσιών.
- δ) *«Συγγραφείς Ιστοριών Ονείρων»*, που θα δημιουργήσουν ιστορίες παιδιών που κυνηγούν όνειρα χωρίς περιορισμούς του φύλου.

Κάθε ομάδα θα πρέπει να σχεδιάσει και να επιλέξει:

Αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις γεωργών
 Λαογραφικά μουσεία και πολιτιστικοί σύλλογοι
 Μοναστήρια με παραδοσιακούς κήπους
 Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων - ΔΗΜΗΤΡΑ
 Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Φυτικής Παραγωγής
 Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουιλανδρή
 Ελληνικό Δίκτυο για τη Βιοποικιλότητα

→ ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

Μόλυνση υδάτινων όγκων ή «Σούπα από πλαστικό»

→ ΕΠΙΠΕΔΟ

Δ' - Ε' - ΣΤ' Δημοτικού

→ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (SDGs 11,14,15)

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η δράση κύριο στόχο έχει την ενημέρωση και αφύπνιση των μαθητών και μαθητριών Δ', Ε' και Στ' Δημοτικού σε θέματα που αφορούν στη μόλυνση των θαλασσών και συγκεκριμένα στο φαινόμενο της «σούπας από πλαστικό» που εμφανίζεται ολοένα και πιο συχνά. Ο όρος «σούπα από πλαστικό» (plastic soup) είναι μεταφορικός και χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις τεράστιες συγκεντρώσεις πλαστικών αποβλήτων που επιπλέουν στους ωκεανούς, κυρίως σε περιοχές όπου τα ρεύματα τους παγιδεύουν, όπως στο Μεγάλο Σκουπίδι του Ειρηνικού (Great Pacific Garbage Patch).

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης οι μαθητές και οι μαθήτριες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο, ερευνούν, συνεργάζονται και δημιουργούν πρωτότυπο ψηφιακό υλικό για τη ρύπανση των υδάτινων όγκων. Μέσα από την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων καλλιεργούν δεξιότητες, περιβαλλοντική συνείδηση καθώς και ικανότητες επίλυσης προβλημάτων. Το αποκορύφωμα της δράσης είναι η επίσκε-